

DECIZIE

15 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
judecători

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu, Iuliana Oprea

examinând recursul declarat de Bejenari Pahomii,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bejenari Pahomii împotriva Luizei Arutiunean, cu privire la revendicarea bunului din posesiune nelegitimă,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2017 prin care s-a scutit parțial apelantul Bejenari Pahomii de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel,

c o n s t a t ă :

La 06 februarie 2017, Bejenari Pahomii s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Luizei Arutiunean, cu privire la revendicarea bunului din posesiune nelegitimă.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 23 iulie 1988, a înregistrat căsătoria cu Bejenari Maria.

În timpul căsătoriei, în comun au agonisit mijloace financiare în mărime de 1 895 000 lei, care au fost depozitate în BC „FinComBank” SA pe contul nr. xxxxx, fiind de acord ca sumele de bani și bunurile comune să fie înregistrate pe numele soției.

Indică reclamantul că, la 07 iunie 2013, soția Bejenari Maria, a decedat.

După decesul soției s-a adresat la biroul notarial pentru a primi moștenirea, făcând și demersuri la toate băncile comerciale de pe teritoriul Republicii Moldova.

Prin urmare, a depistat că o parte din bani au fost transferați fără acordul său, nepoatei soției, Arutiunean Luiza.

Astfel, relatează reclamantul că, la 25 mai 2012, soția Bejenari Maria a închis contul bancar cu nr. xxxxx, deschis în BC „FinComBank” SA , în care la acel

moment erau mijloace bănești în sumă de 1 895 000 lei și i-a împrumutat nepoate sale Arutiunean Luiza suma de 1 500 000 lei, la contul xxxxx pentru ca aceasta să beneficieze de dobândă, iar ulterior să-i restituie.

În acest sens, la 28 mai 2012, între BC „FinComBank” SA și Arutiunean Luiza a fost încheiat contractul de depozit „MAXIMA”, potrivit căruia banca a deschis contul depozitului cu nr. xxxxx pe un termen de 12 luni, la expirarea căruia banii urmau a fi restituiți pe contul nr. xxxxx.

În continuare susține că, banii de pe contul nr. xxxxx în sumă de 1 500 000 lei, au rămas nerestituiți de către Arutiunean Luiza.

Afirmă reclamantul că, dânsul este proprietarul a ½ cotă-parte din suma tuturor mijloacelor bănești, inclusiv și din suma transferată pe contul pârâtei, însă, aceasta neîntemeiat refuză restituirea sumei invocând că aparține soției și că în baza testamentului, mijloacele bănești i-au fost testate ei.

Solicită reclamantul, revendicarea de la Arutiunean Luiza a sumei de 1 500 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) din 06 martie 2017, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 05 aprilie 2017, Bejenari Pahomii, prin intermediul reprezentantului, avocatul Vasluian Ghenadie, a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând concomitant și scutirea de la plata taxei de stat, invocând disproportionalitatea dintre activele patrimoniale deținute, precum și faptul că este pensionar, iar plata taxei de stat i-ar afecta grav situația.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2017, s-a scutit apelantul Bejenari Pahomii de la plata taxei de stat în sumă de 13750 lei din taxa platibilă de 18750 lei la depunerea cererii de apel, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat un termen rezonabil pentru înlăturarea neajunsurilor și anume, plata taxei de stat în mărime de 5000 lei, până la 11 octombrie 2017, ora 14.00.

La 05 octombrie 2017, Bejenari Pahomii a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2017 și emiterea unei noi încheieri prin care să fie scutit integral de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată considerând-o ilegală și neîntemeiată.

În acest sens, susține că, instanța de apel urma să-l scutească integral de la plata taxei de stat, având în vedere că este pensionar, iar în perioada anilor 2013-2017 a suferit și în prezent suferă de multiple boli cronice, intervenții chirurgicale, pentru tratarea cărora are nevoie de medicamente costisitoare.

La fel, indică că, pentru funerariile și mesele de pomenire ale soției a suportat cheltuieli de peste 90 000 lei, instalând și un cavou de care a dorit soția când era în viață.

Relevă recurentul că, alte surse de venit și conturi bancare nu are, iar averea dobândită în timpul căsătoriei a fost sechestrată de către intimată pe un alt litigiu, motiv din care consideră că achitarea taxei de stat i-ar afecta grav situația materială și starea sănătății.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea ei.

Colegiul reține că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 20 septembrie 2017, însă careva date privind recepționarea acesteia de către recurent la dosar nu există. Prin urmare, recursul declarat de către Bejenari Pahomii la data de 05 octombrie 2017, a fost depus în termenul prevăzut de lege.

Examinând argumentele recursului în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Bejenari Pahomii, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Așadar, recurentul Bejenari Pahomii invocă dezacordul cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2017 prin care a fost scutit de la plata taxei de stat în sumă de 13750 lei din taxa platibilă de 18750 lei la depunerea cererii de apel și nu s-a dat curs cererii de apel cu acordarea unui termen rezonabil pentru înlăturarea neajunsurilor și anume, plata taxei de stat în mărime de 5000 lei, până la 11 octombrie 2017, ora 14.00.

Analizând conținutul încheierii contestate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, încheierea instanței de apel emisă în acest sens, este întemeiată și legală.

Potrivit art. 364 alin. (1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 83 CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Articolul 4 alin.(1) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, stipulează că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Aceeași concluzie derivă și din prevederile art. 85 alin.(4) CPC, care stabilește cazurile de scutire de la plata taxei de stat, inclusiv în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens.

În interpretarea corectă a normei enunțate, instanța de recurs notează că, scutirea de la plata taxei de stat, prin prisma art. 85 alin. (4) CPC, este dictată de capacitatea reală a justițiabilului de a achita taxa de stat calculată conform Legii taxei de stat nr.1216-XII din 03.12.1992, capacitate care urmează a fi apreciată de către instanță și care urmează a fi nemijlocit reflectată de probele anexate la dosar în acest sens.

Se reține în acest sens că, întru argumentarea temeiniciei cererii de scutire de la plata taxei de stat, Bejenari Pahomii a prezentat instanței legitimația de pensionar, un extras medical din care rezultă maladiile pe care le deține, precum și bonurile de plată pentru serviciile funerare a soției, Bejenari Maria.

Colegiul consideră însă, că probele prezentate nu indică nemijlocit asupra situației materiale care să reflecte starea precară la moment a solicitantului și imposibilitatea achitării taxei de stat în mărimea stabilită de instanță.

Or, recurentul nu a prezentat suficiente probe care să confirme cu certitudine imposibilitatea materială a acestuia de a achita taxa de stat, precum ar fi informația privind existența și situația conturilor bancare la moment, sau deținerea în proprietate a unor cote de participație în cadrul unor întreprinderi.

Dimpotrivă, prin însuși cererea de recurs, recurentul scoate în lumină suportarea unor cheltuieli impunătoare în raport cu mărimea taxei de stat pe care urmează să o achite, împrejurări din care nu rezultă situația precară a recurentului și lipsa mijloacelor materiale.

La fel, prin cererea de chemare în judecată Bejenari Pahomii a indicat că a deținut împreună cu soția Bejenari Maria un cont bancar deschis pe numele ultimei la BC „FinComBank” SA, din care a fost transferată suma de 1 500 000 lei, pretins a fi revendicată.

Astfel, recurentul a invocat și disproporționalitatea dintre activele patrimoniale deținute, însă nu a prezentat situația reală a acestora, din care să reiasă imposibilitatea achitării taxei de stat.

Prin urmare, Colegiul conchide că, în susținerea imposibilității achitării taxei de stat, Bejenari Pahomii nu a prezentat probe suficiente privind existența sau inexistența mijloacelor financiare și/sau altor înscrisuri care ar permite instanței să evalueze în ansamblu starea financiară a acestuia în vederea scutirii de la plata integrală a taxei de stat, or, probele prezentate nu reflectă cu certitudine starea materială reală a solicitantului.

În astfel de circumstanțe, Colegiul conchide că, Curtea de Apel Chișinău corect a ajuns la concluzia de al scuti parțial pe Bejenari Pahomii de la plata taxei de stat, acordându-i un termen rezonabil pentru achitarea taxei de stat în mărime de 5000 lei.

Reieșind din cele relatate, Colegiul reține că argumentele invocate în cererea de recurs poartă un caracter declarativ și sunt lipsite de suport probator.

Sub aspectul celor menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu

normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la faza dată a procesului.

Față de aceste considerente, Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespund cerințelor prevăzute de art. 6 parag. 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal, precum și cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa.

Curtea a reiterat implicit că, însăși impunerea la achitarea taxei de stat nu constituie prin sine o limitare incompatibilă cu garanțiile articolului 6 din Convenție, în situația în care solicitantul nu a probat lipsa mijloacelor financiare (a se vedea *Romany Gaz Grup v. Moldova*, cererea nr. 11662, 10.06.2010).

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în hotărârea *Kreuz contra Poloniei* (§ 60) că exigența de plată a taxei de stat aferentă cererilor cu care sunt sesizate jurisdicțiile civile, nu poate fi considerată în sine drept o restricție adusă dreptului de acces la tribunal.

De altfel, instanța europeană a relatat în practica judiciară constantă că, dreptul la o instanță nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că, interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (*Tolstoy –Miloslavsky vs. Regatul Unit*), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac, dar și conformă normelor care guvernează accesul la justiție.

Astfel, reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a aplicat corect normele de drept procedural, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul ca neîntemeiat și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Bejenari Pahomii.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bejenari Pahomii împotriva Luizei Arutiunean, cu privire la revendicarea bunului din posesiune nelegitimă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Valeriu Doagă

judecători

Ala Cobăneanu

Iuliana Oprea